

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев2 4058/2023
13.03.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Драгане Маринковић, председника већа, Марине Милановић и Зорице Булајић, чланова већа, у парници тужиле АА из ..., чији је пуномоћник Слободан Јовановић, адвокат из ..., против туженог Дом здравља „Бујановац“, кога заступа Државно правобранилаштво – Одељење у Лесковцу, ради накнаде трошкова за долазак и одлазак са рада, одлучујући о ревизији тужиле изјављеној против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж1 1640/23 од 21.04.2023. године, у седници одржаној 13.03.2024. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужиле изјављена против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж1 1640/23 од 21.04.2023. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Бујановцу П1 169/22 од 08.02.2023. године, ставом првим изреке, обавезан је тужени да тужили на име накнаде штете због неплаћених путних трошкова у градском саобраћају за период од 01.07.2016. године до 31.07.2019. године исплати појединачне новчане износе са законском затезном каматом од доспелости до исплате, као у садржини тог става. Ставом другим изреке, обавезан је тужени да тужили на име трошкова парничног поступка плати износ од 147.774,00 динара са законском затезном каматом од дана извршности до коначне исплате.

Пресудом Апелационог суда у Нишу Гж1 1640/23 од 21.04.2023. године, ставом првим изреке, преиначена је првостепена пресуда тако што је одбијен, као неоснован тужбени захтев тужиле којим је тражила да се обавезе тужени да јој на име накнаде трошкова за долазак и одлазак са рада за градски превоз у периоду од 01.07.2016. године до 31.07.2019. године исплати појединачне новчане износе са законском затезном каматом од доспелости до исплате, као у садржини тог става. Ставом другим изреке, обавезана је тужилца да туженом накнади трошкове парничног поступка у износу од 36.000,00 динара са законском затезном каматом почев од дана извршности одлуке о трошковима поступка до коначне исплате.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужила је благовремено изјавила ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Врховни суд је испитао побијану одлуку, у смислу одредбе члана 408, у вези члана 403. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, бр. 72/11... 18/20), па је нашао да ревизија није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку, на коју Врховни суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужила је у утуженом периоду код туженог обављала послове Тужила живи у Врању, Улица ... број .. и на посао је долазила такси превозом. Раздаљина од места становања до аутобуског стајалишта у Врању је 1,5 км (према google map). У спорном периоду тужени није вршио исплату када је у питању накнада за градски превоз (исплата је вршена у новцу за релацију Врање – Бујановац). Према раније важећем Правилнику о путним трошковима број 108/3 од 15.01.2015. године запосленима не припада право на исплату путних трошкова у градском, већ само у приградском и међуградском превозу (члана 2.). Према изменама правилника од 07.03.2018. године (члан 5.) запослени могу да остваре ово право само ако станују на удаљености од посла већој од 2 километра или уколико је та удаљеност од задњег аутобуског стајалишта у граду већа од 2 километра. Изменама Правилника од 06.03.2019. године предвиђена је исплата накнаде трошкова градског превоза запосленима у складу са новим Посебним колективним уговором за здравствене установе чији је оснивач Република Србија, аутономна покрајина и јединица локалне самоуправе („Службени гласник Републике Србије“ број 1/19). Висина утуженог потраживања утврђена је оценом налаза и мишљења судског вештака према цени појединачне карте по дану (прва варијанта) и према цени месечне претплатне карте (друга варијанта) према подацима добијеним од стране превозника „Кавим Јединство. Тужила је определила тужбени захтев према другој варијанти.

Код овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је у складу са одредбама члана 118. став 1. тачка 1. Закона о раду и члана 102. Посебног колективног уговора за здравствене установе чији је оснивач РС, аутономна покрајина и јединица локалне самоуправе усвојио тужбени захтев за исплату неисплаћених трошкова превоза у градском саобраћају за утужени период.

Другостепени суд је, полазећи од утврђеног чињеничног стања преиначио првостепену пресуду и одбио тужбени захтев. По налажењу другостепеног суда, тужила применом правила о терету доказивања из члана 231 Закона о парничном поступку није доказала да јој припада тражена накнада трошкова градског превоза за утужени период. Поред тога, тужбени захтев је опредељен према налазу и мишљењу судског вештака који је извршио обрачун применом месечне превозне карте, али није извршио обрачун применом утврђене цене месечне карте на остварни број радних дана тужиле током утуженог периода. Из наведених разлога првостепена пресуда је преиначена.

По оцени Врховног суда, одлука другостепеног суда заснована је на правилној примени материјалног права.

Чланом 118. став 1. тачка 1. Закона о раду („Службени гласник Републике Србије“, број 24/05...95/18) прописано је да запослени има право на накнаду трошкова у складу са општим актом и уговором о раду и то за долазак и одлазак са рада у висини цене превозне карте у јавном саобраћају, ако послодавац није обезбедио сопствени превоз.

Чланом 102. став 1. тачка 1. Посебног колективног уговора за здравствене установе чији је оснивач Република Србија, аутономна покрајина и јединица локалне самоуправе („Службени гласник Републике Србије“ број 1/2015, 3/18), је прописано да запослени има право на накнаду трошкова за долазак и одлазак са рада у висини цене превозне карте у јавном саобраћају, ако послодавац није обезбедио сопствени превоз, у складу са колективним уговором код послодавца, правилником о раду и уговором о раду. Исто право је предвиђено и одредбама члана 101. став 1. тачка 1. Посебног колективног уговора за здравствене установе чији је оснивач Република Србија, аутономна покрајина и јединица локалне самоуправе („Службени гласник РС“ број 106/18).

Правилником о накнади путних трошкова запослених у Дому здравља Бујановац број 108/3 од 15.01.2015. године, чланом 1, прописано је да овај правилник регулише право запослених на накнаду путних трошкова као минимум који послодавац мора да обезбеди запосленима за накнаду ових трошкова, као и рокове за њихову исплату. Према члану 3. Накнада путних трошкова у јавном саобраћају се признаје у висини цене месечне карте, уколико је место становања запосленог на територији пчињског округа, односно до Џепа, Чукарке и Беле Земље. Према члану 7. запосленима се може извршити исплата путних трошкова у готовом новцу или куповином месечне путне карте. Када се исплата путних трошкова врши у готовом новцу та сума не може бити већа од висине цене превозне карте у јавном саобраћају. Према члану 8. накнада за путне трошкове припада запосленима који путују у висини цене превозне карте у јавном саобраћају. Цене месечне карте одређује аутопревозник „Кавим јединство“ – Врање са попустом од 20%. Запослени могу користити такси превоз и сопствено возило за долазак и одлазак са посла и биће им признати трошкови у висини цене превозне карте како је наведено.

Изменама и допунама Правилника о накнади путних трошкова запослених у Дому здравља Бујановац бр. 108/3 од 15.01.2015. године, које су заведене под бројем 981/4 од 07.03.2018. године, регулисано је право запослених на накнаду путних трошкова за долазак и одлазак са посла. Запослени има право на накнаду путних трошкова за долазак и одлазак са посла у складу са Законом о раду, Колективним уговором и овим Правилником (члан 1.). Према члану 2. запослени се опредељује да ли ће накнаду путних трошкова остварити у новчаном износу или путем месечне аутобуске карте на наведеној релацији, а према члану 3. накнада за путне трошкове припада запосленима који путују у висини цене превозне карте у јавном саобраћају. Запослени могу користити: аутобуски превоз, такси превоз и сопствено возило за долазак и одлазак са рада. Чланом 4. је прописано да се накнада путних трошкова у јавном саобраћају признаје у висини цене превозне карте уколико је место становања

запосленог на територији Пчињског округа, односно до Чепа, Чукарке и Беле Земље. Према члану 5. трошкови превоза у јавном саобраћају се надокнађују: 1. а) у градском јавном саобраћају (у месту где запослени ради и живи) – у висини цене превозне карте за долазак и одлазак са посла, ако запослени станује на удаљености од посла која је већа од 2 км. 1. б) у градском јавном саобраћају (у месту где запослени живи) – у висини цене превозне карте за долазак и одлазак са посла ако запослени живи - станује на удаљености од задњег аутобуског стајалишта у граду која је већа од 2 км. 2. у приградском јавном саобраћају – у висини цене превозне карте за долазак и одлазак са посла, ако запослени станује на удаљености од посла која је већа од 2 км. 3. у међуградском јавном саобраћају – у висини цене превозне карте јавног превозника којег запослени користи, за долазак и одлазак са посла.

Изменама и допунама Правилника о накнади путних трошкова запослених у Дому здравља Бујановац бр. 981/4 од 07.03.2018. године, које су заведене под бројем 1043/4 од 06.03.2019. године, регулисано је право запослених на накнаду путних трошкова за долазак и одлазак са посла. Запослени има право на накнаду путних трошкова за долазак и одлазак са посла у складу са Законом о раду, Колективним уговором и овим Правилником (члан 1.). Према члану 2. запослени се опредељује да ли ће накнаду путних трошкова остварити у новчаном износу или путем месечне аутобуске карте на наведеној релацији, а према члану 3. накнада за путне трошкове припада запосленима који путују у висини цене превозне карте у јавном саобраћају од места становања до места рада. Запослени могу користити: аутобуски превоз, такси превоз и сопствено возило за долазак и одлазак са посла. Чланом 4. је прописано да се накнада путних трошкова у јавном саобраћају признаје у висини цене месечне карте у јавном саобраћају ако послодавац није обезбедио сопствени превоз. Према члану 5. став 1. тачка 1. запослени има право на накнаду трошкова у: градском, приградском и међуградском јавном саобраћају за долазак и одлазак са рада у висини цене превозне карте у јавном саобраћају, ако послодавац није обезбедио сопствени превоз.

Закон о раду предвиђа право запослених на накнаду трошкова за долазак и одлазак са рада у складу са општим актом и уговором о раду. Исто право предвиђају и наведени Посебни колективни уговори за здравствене установе. Суштина овог права је да се запосленом исплати надокнада за трошкове превоза од места становања до места запослења, ако због раздаљине између тих места запослени те трошкове евидентно има. Висина трошкова се одређују према броју ефективних радних дана и цене превозне карте у јавном саобраћају. Коришћење средстава јавног превоза није законом прописан услов за остваривање права запосленог на трошкове превоза и то право није ускраћено запосленима који превоз до радног места обезбеђују на други начин (својим возилом, такси возилом и слично). Правилницима о накнади путних трошкова запослених код туженог регулисано је право запослених на накнаду путних трошкова за долазак и одлазак са рада у складу са одредбама Закона о раду и Колективног уговора. Између осталог је предвиђена накнада за путне трошкове у висини цене превозне карте у јавном саобраћају од места становања до места рада, као и да се накнада може остварити и у новчаном износу.

Наиме, тужила тужбеним захтевом тражи исплату трошкова превоза у градском саобраћају. У конкретном случају, како произилази из утврђеног чињеничног стања тужила је у утуженом периоду на посао путовала таксијем и аутом а исплата трошкова

за долазак и одлазак са рада вршена је исплатом готовног новца на релацији Врање – Бујановац и обрнуто. Тужени је на тај начин тј. исплатом путних трошкова у готовом новцу на наведеној релацији, по налажењу Врховног суда, обезбедио тужиљи накнаду трошкова за долазак и одлазак са рада у складу са одредбама Закона о раду, Посебних колективних уговора и Правилника о накнади путних трошкова код туженог, а тужиља у смислу правила о терету доказивања из члана 231 став 2 Закона о парничном поступку није доказала супротно. Стога је правилно другостепени суд преиначио првостепену одлуку и одбио тужбени захтев тужиље.

Код изложеног неосновани су ревизијски наводи којима се указује на погрешну примену материјалног права.

Супротно наводима ревизије, другостепени суд није закључио да је тужиља поседовала месечну претплатну карту и да је исту могла да користи и у локалном саобраћају, већ да су, како произилази из образложења побијане одлуке запослени који поседују месечну карту на релацији Врање – Бујановац имали право да са том картом користе и градски превоз на територији града Врање. С тим у вези, неосновано се наводима ревизије указује на битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374. став 1. у вези са чланом 383. став 4. Закона о парничном поступку јер је другостепени суд одлуку засновао на чињеничном стању које је утврђено у првостепеном поступку.

Правилно је одлучено и о накнади трошкова поступка на основу члана 165. став 2. у вези чланова 153. став 1. и 154. Закона о парничном поступку.

Из изложених разлога, Врховни суд је применом одредбе члана 414. став 1. Закона о парничном поступку одлучио као у изреци пресуде.

**Председник већа - судија
Драгана Маринковић, с.р.**

**За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић**